

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XII. Quid sit, conferre gratiam ex Opere operato?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

minetur: nam baptizat, qui tingit aquis lauando, medendo, refrigerando, &c. At qui nil fingi potest præter intentionem ministri. Non institutio Christi verba dicitur, ut quæ per se operaretur, proferente verba institutionis qualicunq;: quia cur non foret Sacramentum pronunciantem etiam pſtaco: 2. Quia Ministri Sacramentorum sunt instrumenta Dei, ratione utentia; & horum liberi arbitrii est determinare actiones particulares suæ voluntatis; hoc autem fit per intentionem voluntatis agentis. 3. Quia, ut verba speculativa, à quocunq; pronunciantur, suam habent significationem; ita practica suam operationem, præsertim prolata ab habente ad id & potestatem, & voluntatem: uti habet minister ritè ordinatus: ergo intentione opus.

DIŒO AD I. Excitat fidem quidè; quia ad hanc sufficit significatio verborum, quomodocunq; prolatorum; Sed non operatur effectum realem; quia hic requirit vim efficientem, quæ pendet ex intentione pronunciantis, ritè ordinati, verba Sacra practica. Sic etiam ludentes ex recreatione possunt efficaci cum intentione verba pronunciare super capax subiectum cum præsentem materiã.

AD II. Nullus hac in vita debet querere certitudinem de salute sua infallibilem: sed, Phil. 2. *Cum timore salutem suam operari*, sic, ut, I. Corint. 10. *qui stat, videat nec cadat*. Certitudinem verò moralem ac sufficientem habemus ex Sacramentis.

AD III. Dubitabat, quia nondum id erat in Concilio definitum; ideo se Ecclesiæ submittebat.

AD IV. *Non facere*, sc. vel quoad sub-

stantiam actionis faciendæ; aut quoad effectum actionis. Et, quoad hunc intellexit Innocentius: sc. etsi non intendat minister iustificare hominem hoc medio. Priore modo intelligit Kemnitiuſ falsò

II. DE EFFECTU SACRAMENTORUM.

QUESTIO XII.

Quid sit conferre gratiam ex opere operato?

LUTHERO-CALVINISTARUM bifariam exponitur. LUTHERVS l. de Capt. Bab. c. de Bapt. Paptia fecerunt ex Sacramento præceptum, & ex fide opus; id est, ait Kemnitiuſ p. 2. Exam. Sacramenta conferre gratiam ex merito operis, quod exercet velis, qui calibet, vel qui iustit.

CALVINVS in Antidoto c. 7. Can. 8. Sophistis conferre gratiam ex opere operato est, ex meritis hominum pendere efficaciam Sacramenti. Inst. l. 4. c. 14. §. 26. ait. *Quidquid de opere operato negati sunt Sophista, non modò falsum est, sed pugnat cum Sacramentorum natura: quæ instituit Deus, ut fideles vacuis bonorum operum & inopes, nihil præter manducationem adferant. Unde sequitur, ea recipiendo, nihil istos agere unde laudem mereantur; vel in hac Actione, quæ eorum respectu merè passiva est, nihil illis posse opus adscribi.*

AUTOR. Hæc verò deditur operæ cuncta est. 1. Quia adeo Nos opus operati opponimus operi operantis. 2. Quia docemus contra Donatistas, Sacramenta minimè pendere ex bonitate ministri, id est, ex opere operantis.

II. Exponunt: Nos dicere, quod conferant gratiam sine fide, id est, ex opere operato.

Unde LUTHERVS ibid. Statuunt Sacramenta posse prodesse iis etiam, qui in peccatis mortalibus sunt, nec requirunt fidem. Sic & Kemnitiuſ p. 2. Exam. Et Confessio Augustana artic. 13. &c.

CALVINVS in Antidoto Sess. 7, Can. 5. Fin-

gunt subesse vim magnam Sacramentis, qua sit extra fidem efficax.

AUTOR. Expositio hæc pugnat priori. 1. Quia si opus operatum sit opus meritorium suscipientis; qui potest excludere fidem, sine qua est impossibile placere Deo? Heb. II. 2. Conc. Trid. Sess. 6. Can. 6. docet initium iustificationis fieri à Fide & poenitentia.

Itaq; conferre gratiam ex opere operato, est, Conferre eam ex Vi Actionis Sacramentalis, ad hoc à Deo instituta, & non ex merito operantis. Vnde Aug. l. 4. de Baptismo. c. 24. *Ipsum Sacramentum per se ipsum multum valet: sc. ex Dei voluntate, quæ est causa principalis; non fides operantis; quia hæc extrinsecè accedit ad efficientiam Sacramenti; & ab infantibus abest, in quibus tamen vis Sacramenti operatur.*

Q V Æ S T I O XIII.

An Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

LITERVS cum omni Secta sua volunt, Sacramenta immediate habere efficientiam gratiæ; sed nuda esse signa: mediè tamen excitare fidem iustificantem, si representando oculis, eorum verba auribus. **MELANCHTHON** in *Locis*, horrendum errorem Papistarum appellat, quod Sacramenta iustificare dicant: cum sint solum signa promissionis, sicut & pictura rerum, ait in *Apologia ad art. 13* & libro contra *Anabaptistas*. Annis Posterioribus, forsitan argumentis nostris pressus, phrasin loquendi mutavit in vicinam nostræ; sed nil sententiam; Patremque sua secuta proles est; præsertim **Kemnitius** pars. 2. *Exam.*

CALVINVS *Instit.* l. 4. c. 14. §. 6. Constantè diserteque consentit; vsus eadem picture similitudine, & §. 18. exemplo Iridis ac Velleris. Et in *Anidoto Sess. 7. Can. 5.* Tum effectum habent Sacramenta, si fidei seruiunt. Et *Can. 8.* Eo modo gratiam efficiunt, quo Verbum prædicatum. Sic & **BEZA**, cæterique vniuersi:

SVADENT. Quia, 1. Heb. 10. *Institu &*

fide vivit: ergo non ex Sacramentis. Rom. 10. *Corde creditur ad iustitiam.* & c. 2. Mar. ult. *Qui crediderit & Baptizatus sit, & c.* Ergo qui non credit, etsi baptizatus sit, condemnatur. Dicit. *Qui non crediderit, condemnabitur:* Non dicit, qui non baptizatus fuerit, condemnabitur: ergo sola fides saluat, non Baptismus. 3. Rom. 4. *Credidit Abraham, & reput. & c.* Sicut ergo fides, non Circumcisio, eum saluauit; ita nunc & fides, non Baptismus. Hæc Luth. & Calu. 4. **Zwinglius** libro de vera & falsa religione, Luc. 5. *Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* Ergo non Sacramenta. 5. **Kemnitius** Eph. 5. *Mundans eam lauacro aqua in Verbo vite:* Verbi igitur vis est tota ad fidem iustificantem. Testimonia Patrum & Rationes vanè aggerunt apud **Bellarminum** l. 2. cap. 10. & 11.

AUTOR. Sacramenta sunt veræ instrumentales causæ gratiæ, idque ex opere operato. 1. Quia sic Scriptura in meo *Antichristo* pars. 3. q. 4. 2. Huc prophetiæ spectantur. Isa. 1. *Lauamini, mundi estori,* id est, aiunt S. Patres, baptizamini, hoc cum effectu, vt mundemini. Ezech. 36. *Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, et dabo vobis cor nouum.* Mich. 7. *Proiciet in profundum maris omnia peccata nostra.* Zach. 13. *Erit fons patens in ablutionem peccatoris.*

3. **FIGURÆ** declarant idem apud **Bellarminum**, lib. 2. cap. 4. Concilia prætereo, Nubemque S. Patrum Græcæ, Latinæque Ecclesiæ.

4. **RATIONES** euincunt. 1. Sacramenta efficaciter conferuntur etiam non intelligentibus: ergo sunt signa verè practica, non solum significatiua ad excitandam fidem. 2. Verba & Signa Sacramentalia pendent ex diuina Institutione, non humana: Ergo etiam

II 2 super-